

Brezplačno lastništvo delnic se izteka

Vrednostni papirji KDD ukinja registrske račune, na katerih smo lahko brezplačno hranili delnice, ki izvirajo še iz časov certifikatske razdelitve

V stanovskih združenjih **malih delničarjev** (VZMD in društvo MDS) nasprotujejo predlagani noveli zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih, ki predvideva ukinitvev registrskih računov pri KDD. Vzrok? Skoraj 300.000 delničarjev, ki svoje delnice še hranijo brezplačno, bi ukinitvev registrskih računov lahko dodatno udarila po žepu.

VANJA TEKAVEC

Predlog zakona o nematerializiranih vrednostnih papirjih, ki je v parlamentarni obravnavi, predvideva, da bo KDD najpozneje do 30. septembra 2016 ukinila registrske račune. Ti so bili vzpostavljeni še v času lastninjenja, ko so ljudje z razdelitvijo lastniških certifikatov dobivali deleže v podjetjih in danes ima na njih svoje delnice še nekaj več kot 280.000 Slovencev. »Večinoma gre za tiste imetnike, ki z delnicami do zdaj niso trgovali, ker, denimo, tega niso hoteli oziroma ne želijo, predvsem pa gre za tiste delnice, ki večinoma ne kotirajo na borzi in je njihova likvidnost zelo nizka,« ugotavlja predsednik društva **Malih delničarjev** Slovenije Rajko Stankovič.

Posebna ureditev z registrskimi računi, ki jo KDD izvaja po javnem pooblastilu, v Evropi ni v navadi, saj vodenje in hrambo vrednostnih papirjev večinoma opravljajo poslovne banke in druge finančne ustanove, kot so, denimo, borznoposredniške hiše. To predvideva tudi novi zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih, s katerim hoče Slovenija uskladiti svojo zakonodajo z zahtevami evropskega plačilnega sistema Target 2 (T2S) v delu, ki se nanaša na ureditev vrednostnih papirjev. T2S predvideva vzpostavitev enotne tehnične platforme za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji, na katero bodo KDD prenesle poravnavo poslov z vrednostnimi papirji, centralne banke pa poravnavo denarnega dela poslov z vrednostnimi papirji.

Prodaja, prenos ali hramba na sodišču

In kakšne spremembe se obetajo imetnikom registrskih računov? Če predlog zakona o nematerializiranih papirjih ne bo spremenjen, bo KDD najpozneje do 1. oktobra 2016 zaprla vse registrske račune, njihovi dosedanja imetniki pa bodo morali poiskati drugačno rešitev za hrambo svojih delnic. Denimo to, da bodo delnice, če jih do takrat ne bodo prodali, prenesli na trgovalne račune pri eni od borznoposredniških hiš, kar je seveda povezano s stroški.

Zakon dopušča tudi hrambo vrednostnih papirjev na sodišču. Če delničar najpozneje do roka, ko naj bi KDD zaprla registrske račune, delnic ne bo prenesel na trgovalni račun, bo morala KDD vrednostne račune prenesti na sodišče, kjer bodo delnice stranko čakale do pet let.

Pomembno je opozoriti, da bodo spremembe le za tiste imetnike, ki z vrednostnimi papirji do zdaj niso trgovali ali jih, denimo, dedovali. Od skupaj 280.000 imetnikov registrskih računov, jih 21.000 odpade na pokojne osebe, razlagajo na ministrstvu za finance. »Na teh, malo manj kot 300.000 registrskih računih, se vodi 16 odstotkov vrednosti vpisanih nematerializiranih vrednostnih papirjev, pri čemer jih je 85 odstotkov vodenih na računih pravnih oseb in samostojnih podjetnikov.«

Ukinitvev bo večinoma prizadela upokojece

Stanovski združenji malih delničarjev sta že spomladi opozorili, da gre za škodljiv poseg, ki bo malim delničarjem povzročil le dodatne stroške ali jih silil v nepotrebno prodajo svojih delnic, če se bodo hoteli izogniti stroškom za odprtje trgovalnega računa. Zakon bo po žepu udaril večinoma ranljive skupine ljudi, na primer upokojece, saj bo odprtje trgovalnega računa delničarjem prineslo le dodatne stroške, protestirajo v Združeni levici. Po njihovem izračunu, bo

minimalni strošek za posameznika, ki bi vrednostne papirje prodal, da bi se izognil dolgoročnim stroškom vodenja, okoli 35 evrov.

V Združeni levici pa se sprašujejo tudi, ali bo vlada pod pretvezo evropskih predpisov omogočila milijonske zasluge borznoposredniškim hišam, saj bodo le-te po novem zaslužile z nadomestili za prenos vrednostnih papirjev, odpiranje računa, vodenje in njegovo zapiranje ter s provizijami pri prodaji. Po njihovi oceni, bodo borznoposredniške družbe samo s prisilnimi prenosi zaslužile več kot deset milijonov evrov.

Na ministrstvu za finance zavračajo očitke, da bodo novosti prizadele predvsem ranljive skupine ljudi, in opozarjajo, da vodenje registrskih računov že zdaj ni zastoj. Stroške vodenja brezplačnih registrskih računov namreč plačamo uporabniki drugih storitev KDD, denimo tudi vsak današnji imetnik trgovalnega računa.

V zvezi s stroški prenosa delnic na trgovalni račun pa ministrstvo navaja, da bi to posameznika stalo pri domačih bankah približno 25 evrov. Če bi posameznik odprl trgovalni račun pri, denimo, NLB ali NKBM, bi odprtje računa stalo približno 13 evrov. K temu je treba dodati še strošek letnega nadomestila za vodenje trgovanja računa, za kar bi bilo treba pri omenjenih bankah odšteti približno 6,5 evra, ter nadomestilo za vzdrževanje stanja na računu, ki stane najmanj 7,2 evra, njegova višina pa je odvisna od vrednosti vrednostnih papirjev, ki jih ima imetnik na računu.

»Razgraditev registrskih računov je nujna. Če se ne zgodi po vključitvi v sistem T2S, ne bo več mogoče izvajati korporacijskih dejanj, kamor se v okviru T2S šteje tudi, na primer, izplačilo dividend,« še opozarjajo na ministrstvu za finance. Spremenjeni zakon namreč predvideva tudi, da izplačilo dividend ne bo več mogoče brez posredovanja borznoposredniške hiše.

Page: 27

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 513 cm2

2 / 2

Imetništvu vrednostnih papirjev, ki ne bi bilo povezano s stroški, bo počasi odzvonilo. FOTO BLAŽ SAMEC